

LATVIJAS BANKA

pārdod nekustamu īpašumu,

4 st. mūra namu, Rīgā, Alīses ielā 5

(4. hip. iec. gr. 60 № 154).

Rakstiski piedāvājumi ar cenu, apmaksāti ar Ls 2,— zīmogodevu, slēgtās aploksnēs jāiesniedz Latvijas bankas Akreditīvu daļai līdz š. g. 2. novembrim. Turpat tuvākas ziņas. 21574

Šoseju un zemes ceļu departaments

š. g. 2. novembrī, plkst. 11.15, savās telpās, Rīgā, Gogoļa ielā 3, 405. ist.

noturēs jauktas izsoles šādām laukakmeņu piegādēm:

1) 770 m³ laukakmeņu piegādei bitumenēšanas darbu vajadzībām — uz Liepājas—Palangas šosejas, no 2,905.—3,501. km, no 4,200.—19,087. km un no 19,104.—19,937. km un 45 m³ laukakmeņu piegādei bitumenēšanas darbu vajadzībām uz Liepājas—Sakas—Ventpils šosejas, no 4,845.—5,675. km. Nodrošinājums — Ls 600,—.

2) 2100 m³ laukakmeņu piegādei kapitālā remonta vajadzībām — uz Jelgavas—Stampes—Tukuma šosejas, no 9,900.—12,200. km un no 14,000.—15,200. km. Nodrošinājums — Ls 1500,—.

Tuvākas ziņas, izsoļu noteikumi un paskaidrojumi departamentā, 405. istabā, parastā darba laikā. L 3886 21476

Intendantūras dzirnavas un maizes ceptuve

Rīgā, Oskara ielā 9, 1936. g. 3. novembrī, plkst. 10,

pārdos atklātā izsolē vairāksolitājiem:

1) lopu miltus, 2) miežu miltus no putrainiem un grūbām, 3) miežu sēnālas, 4) rudzu pusgraudus, 5) saslaukas un izsijas, kopsv. apm. 22000 kg.

Atkritumus pārdos partijās no 250—500 kg. Apskatīšana izsoles dienā no plkst. 9. Nosolitājiem jāiemaksā drošības nauda 15 proc. no pirkuma vērtības. Izmēšanas laiks līdz 17. novembrim, no plkst. 9—15 un sestdienās līdz plkst. 13. L 3883 21475

Madonas apr. polic. 1. iec. Tukuma pils. valde izsludina priekšn. izsludina par nederīgu nozaudēto Z 006435/185, Nansen sertifikātu, ko Valkas apr. priekšn. 1930. g. 1. sept. izdevis Konstantīnam Morozovam. par nederīgu nozaudēto darba grāmatīti № 75938/2249, ko Rīgas Jūrmalas pils valde 1932. g. 28. jūnijā izdevusi Annetei-Bertal Steppe. 21392g

Mežu departaments

izsludina 1936. g. 26. oktobrī, Rīgā, Kalpaka bulv. 6, 6. dzīv., rakstisku sacensību

saimnieciskā kārtā sagatavoto skuju koku baļķu, sīkbaļķu, kluču, priedes stabu un galotņu pārdošanai:

		Rīgā.	Novērtējums
1. vien.	{ Iļķeniešu salas ūdensdārzā (sagat. Bērzsīpēles, Bīriņu, Dundagas, Tukuma, Šīteres, Vecmoku, Vecsalacas, Zālītes, Engures, Strenču, Stāmerienas un citās virsmežniec.)	apm. 5250 m ³ priedes baļķu un sīkbaļķu	Ls 24,60 ciešmetrā
		apm. 640 m ³ egles baļķu	Ls 19,20 ciešmetrā
2. vien.	Iļķeniešu salas ūdensdārzā.	{ 1653,50 m ³ (3826 gab.) priedes baļķu 4,22 m ³ (32 gab.) priedes kluču 210,14 m ³ (2228 gab.) pried. galotn. 59,95 m ³ (97 gab.) priedes stabu	42.400,—
3. vien.	Rīgā, Mežu departamenta ūdensdārzos (Vecmuižas virsmežn.)	{ apm. 515 m ³ priedes baļķu un blokbaļķu . . . . . apm. 230 egles baļķu	Ls 28,— ciešmetrā Ls 19,— ciešmetrā

Piezīme. 3. vien. pārdodamos Vecmuižas virsmežn. materiālus pārdevējs paredz piegādāt nodošanas vietās līdz 1936. g. 30. oktobrim.

Materiāli pircējam jāpieņem tādā stāvoklī, kādā tie uz vietas atrodas, bez šķirošanas, brāķēšanas un bez pārmerīšanas.

Rīgā, Mežu departamenta ūdensdārzos: 1. un 3. vien. materiālus nodod pircējam atsevišķās partijās pēc uzņēmēšanas sarakstiem un gabalu skaita, ar sarakstos uzdoto masu, bez šķirošanas un brāķēšanas.

Materiāli pircējam jāpieņem pārdevēja noteiktos termiņos un jāizved no pārdevēja ūdensdārzos 5 dienu laikā pēc to pieņemšanas.

Piedāvājumu cenas 1. un 3. vien. uzrādāmas par ciešmetru katrai vienībai, kā arī priedei un eglei atsevišķi, bet 2. vien. uzrādāma noteikta pirkuma summa.

Piedāvājumi slēgtās aploksnēs, pievienojot drošības naudu 3% apmērā no piedāvātās summas un Ls 2,— zīmogam, iesniedzami vai iesūtāmi līdz š. g. 26. oktobrim plkst. 12, Mežu departamentā, Rīgā, Kalpaka bulv. 6, 6. dzīv. Pārdošanas nodalja vadītājam.

Tuvākas ziņas un nosacījumi Mežu departamentā Rīgā, Kalpaka bulv. 6, 6. dzīv.

21571

Mežu departaments.

Rīgas pilsētas Uzņēmumu valde

izdod rakstiskā sacensībā

1000 pāru brezentu cimdu piegādi.

Noteikumi saņemami Uzņēmumu valdē. Zigr. Meierovica bulv. 3, 14. ist.

Piedāvājumi iesniedzami turpat, 3. istabā, līdz š. g. 28. oktobrim, plkst. 12. L 3879 21474

Valsts zemes banka,

(Rīgā, Valdemāra ielā 1b), pamatojoties uz lik. par Valsts zemes bankas aizd. nodrošināšanu ar tiesībām uz lauku nekustamu mantu (Lik. krāj. 1925. g. 111 un 1926. g. 35), paziņo, ka Valsts zemes bankas aizdevumu piedzišanai:

1) Talsu pilsētas valdes telpās, Talsos, 1936. g. 24. novembrī, plkst. 10, pārdos atklātā izsolē Jāņa Paklina tiesības uz Talsu apr. Nūrmuižas pag. Dzirciema muižas jaunsaimniecību 143F, ar

ēkām un citiem zemes piederumiem (skat. „Zem. Ier. Vēstn.“ 64. num., 10. lapp., 27909);

2) saimniecība sastāv no:

a) 16,77 ha zemes kopplatības,

b) dzīvojamās ēkas, kūtiņas,

3) solīšanasāksies no Ls 800,—;

4) solītājiem jānodod līdz izsoles sākumam izsoles noturēšanai pilnvarotam Valsts zemes bankas pārstāvim:

a) drošības naudu vienu piekto daļu no 3. pantā minētās summas, t. i. Ls 160,—;

b) Centrālās zemes ierīcības komitejas apliecību, ka pircējam atlauts iegūt no valsts zemes fonda iedalītu saimniecību.

Lūgumi apliecības izsniegšanai jāiesniedz Centrālajai zemes ierīcības komitejai vismaz 2 nedēļas pirms izsoles dienas.

Tiesību ieguvējam tūlīt pēc nosolīšanas jāpildina iemaksātā drošības nauda līdz vienai piektai daļai no nosolītās summas. Pārējās četras piektdaļas jāiemaksā Valsts zemes bankā ne vēlāk kā divu nedēļu laikā, skaitot no izsoles dienas.

Šo prasību neizpildīšanas gadījumā pircējs zaudē iemaksāto drošības naudu un tiesības uz saimniecību. ac 8288 21471

1936. g. 20. oktobrī.

Valsts zemes banka.

Kalupes pag. valde izsludina par nederīgu zirga pasi 2755/74215, ko šī pag. valde 1935. g. 25. maijā izdevusi Jēkabam Pētrovam. 21128g

Nodokļu departamenta nodokļu piedzinējs paziņo, ka 1936. g. 30. okt., plkst. 12, Rīgā, Kr. Barona ielā 10, veiks, pārdos vairāksolīšanā Rochas Līšies veikala iekārtu un kleitas, novērtētas par Ls 960,20, vienas dažādu nodokļu parāda piedzišanai. 21575g

Rīgā, 1936. g. 20. oktobrī.

Nodokļu piedzin. V. Krūmiņš.

Nodokļu departamenta nodokļu piedzinējs paziņo, ka 1936. g. 30. okt., plkst. 12, Rīgā, Kr. Barona ielā 36, 5. dz., pārdos vairāksolīšanā Hajas Hurvičs mēbeles un paklājus, novērtētas par Ls 5.854,—, Zaula Hurviča mant. masas nekustamās mantas nodokļu parāda piedzišanai. Rīgā, 1936. g. 22. oktobrī.

Nodokļu piedzin. V. Krūmiņš.

Nodokļu departamenta nodokļu piedzinējs paziņo, ka 1936. g. 30. okt., plkst. 13, Rīgā, Brīvības ielā 81, 3. dz., pārdos vairāksolīšanā Ābraama Šaca mēbeles, novērtētas par Ls 2000, Elija Šaca nodokļu parāda piedzišanai. 21480g

Rīgā 1936. g. 21. oktobrī.

Nod. piedzinējs K. Vimba.

Rīgas pref. 8. iec. priekšnieks paziņo, ka š. g. 9. novembrī, plkst. 10, Marijas ielā 128, fabrikā, Vispār. apdrošināšanas sab. neļ. gad. prasības lietā pārdos vairāksolīšanā A./S. „Andrejs Jansons“ 1 „Vight“ jūras 3 ton. preču automobili, 1 ozolkoka rakstāmgalds, 1 tintnīcu marīnora imitācijā, 1 galda lampu ar 2 atzarojumiem, 1 egles koka aktu skapi, 1 sienas pulksteni koka rāmī, 1 aktu plauktu ar 4 skapīšiem, 1 rokas stumjamais raturs, kas novērtēti par Ls 420,—.

Izzināt sarakstu, novērtējumu un apskatīt mantas varēs pārdošanas dienā uz vietas.

Rīgā, 1936. g. 21. oktobrī.

18531. 21491g

8. iec. priekšn. (paraksts).

15. Liepājas aizsargu pulka komand. izsludina par nozaudētām un nederīgām viņa Pūrmāšu nod. aizsargiem izdotās aizsargu dienesta apliecības: 1) 307., kas 1933. g. 16. jūnijā izdota Mikelim Pakulim; 2) 278., kas 1925. g. 14. maijā izdota Nikolajam Keirim. 21389g

gumu pārbaudīt pierādījumus viņa uzdotās parašas konstatēšanai, jo lieta bija izspriežama uz Kurzemes zemnieku likumu 130. panta pamata. Atrodot, ka aiz norādītiem iemesliem Tiesu palāta nav pārkāpusi kasācijas sūdzībā norādītos likumus, kādēļ kasācijas sūdzība atraidāma, Senāts nolēmj: atbildētāja Žaņa Ezera kasācijas sūdzību uz CPN 907. panta pamata atstāt bez ievēribas.

17. 1936. g. 19. februārī. Prasītāja Jāzeps Markeviča kasācijas sūdzība par Tiesu palātas 1934. g. 15. oktobra spriedumu Jāzeps Markeviča prasībā pret nepilngadīgo Annu-Rozāliju Markevičs un mir. Marijas Markevičs mant. masu par Ls 200.—, un atbildētāju Annas-Rozālijas Markevičs aizbildņa un mir. Marijas Markevičs atst. mantas aizg. Jāņa Vilpluča pakaidrojums. (L. № 79.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors O. Ozoliņš; referē senātors M. Čakste.

Senāts atrada: Prasītāja brālis Brenčis Markevičs atzīts par mirušu ar Liepājas apgabaltiesas 1932. gada 21. novembra lēmumu. 1933. g. 6. februārī prasītāja pilnvarnieks ir cēlis prasību par atbildētājas Annas-Rozālijas Markevičs atzišanu par tagad jau mirušās prasītāja brāļa sievas, Marijas Markevičs, ārļaulības bērnu. Tiesu palāta, ievērojot, ka tiesas 1932. g. 21. novembra lēmumā nav konstatēta prasītāja brāļa miršanas diena, un atsaucoties uz CL 526. pantu, atzinusi, ka par prasītāja brāļa nāves dienu pieņemama diena, kad ierosināta lieta par viņa atzišanu par mirušu. Šī diena, pēc Tiesu palātas atzinuma, iekritusi pirms 1932. g. 6. novembra, un tādēļ Tiesu palāta atzinusi prasību uz CPN 1473. panta pamata par noilgušu. Tiesu palātas spriedums nav atzīstams par pareizu. CL 526. pants nosaka tikai to, pēc kāda momenta jānotiek mantinieku personas, ja tiesa izsludina bezvēsts promesošo par mirušu, bet neizšķir jautājumu, no kāda momenta bezvēsts promesošais skaitās par mirušu, ja tiesa šo momentu nav fiksējusi savā lēmumā, un it īpaši neizšķir jautājumu, no kāda momenta būtu jāaprēķina CPN 1473. pantā paredzētā triju mēnešu termiņa sākums. Visos gadījumos,

kad tiesa izsludina bezvēsts promesošos par mirušiem, tiesas lēmumiem ir tēlojoša lēmuma (Gestaltungsurteil) nozīme ar konstitūtāru spēku. Tāds lēmums nodibina zināmu juridisku stāvokli, kuŗam ir absolūta nozīme (sal. Sen. CKD 28/425). Bet taisni tādēļ, ka tādu stāvokli nodibina tikai pats tiesas lēmums, CPN 1473. pantā paredzētā triju mēnešu termiņa sākums var skaitīties tikai no tiesas lēmuma spēkā nākšanas dienas, jo pirms tāda lēmuma bezvēsts promesošais vēl neskaitās par mirušu un aizgādņība par viņa mantu joprojām pastāv (CL 522. p. 3. pk.). Tiesu palāta, nākot pie cita atzinuma, ir pārkāpusi CL 526. pantu un CPN 816. un 1473. pantus. Šo likumu pārkāpumu dēļ Tiesu palātas lēmums nav atstājams spēkā, kādēļ Senāts nolēmj: Tiesu palātas 1934. gada 15. oktobra spriedumu CPN 816. un 1473. pantu un CL 526. panta pārkāpumu dēļ atcelt un lietu nodot Tiesu palātai izspriešanai no jauna citā tiesas sastāvā.

18. 1936. g. 20. februārī. Finanču ministrijas Nodokļu departamenta kasācijas sūdzība par Tiesu palātas 1934. g. 7. maija lēmumu lietā par mir. Teodora - Eižena Braša (Brasch), arī Brašas, mantojumu. (L. № 84.)

Sēdi vada un referē priekšsēdētājs senātors O. Ozoliņš.

Senāts atrada: Tiesu palāta, noteicot mantojuma vērtību uz Ls 8446,67 un konstatējot, ka starp mantojuma atstājēju Teodoru Brašu un mantinieci viņa sievu Terēzi Brašu ir pastāvējusi mantu kopība, uzskatījusi par mantojumu tikai pusi no mantojuma vērtības. Šādu atzinumu Tiesu palāta varēja gūt acīm redzot tādēļ, ka mantojuma atstājēja meitas Elza Heykings un Alise Ulrichs atteikušās no mantojuma pēc sava tēva, jo saskaņā ar CL 1831. p. atraitnes daļa pie divām meitām iztaisa tikai 1/4 no mantojuma, bet ja Tiesu palāta par atraitnes daļu uzskatījusi 1/2 no mantojuma, tad, domājams, tādēļ, ka meitas izgājušas no mantu kopības attiecībā. Šāda doma un tam līdz arī tiesas atzinums par mantojuma pusi kā atraitnes daļu, kas nebūtu aplikama ar mantojuma nodevu, ir nepareizi. Atraitnes daļa arī pēc

mantojuma atstājēja meitu atteikšanās no mantojuma palika $\frac{1}{3}$ mantojuma apmērā, bet pārējās $\frac{2}{3}$ pārgāja uz atraitni kā uz līdzmantinieci pieauguma tiesību ceļā, kā atbrīvojušies mantojuma daļa (CL 2884. p.). Tādēļ Tiesu palāta nepareizi ir uzskatījusi par pārgājušu atraitnei tikai mantojuma pusi mantojuma nodevas samaksas ziņā. Ar to Tiesu palāta ir pielaidusi savā lēmuma motīvēšanas nepareizību, pārkāpjot CPN 816. p.

Teikto ievērojot, Senāts nolēmj: Tiesu palātas 1934. g. 7. maija lēmumu pāršūdzētā daļā atcelt CPN 816. p. pārkāpuma dēļ un lietu nodot tai pašai tiesai izlemšanai no jauna citā tiesas sastāvā.

19. 1936. g. 20. februārī. Atbildētāju centrālās savienības „Konzums” zem administr. un Latvijas patērētāju biedrību savienības kasācijas sūdzība par Tiesu palātas 1934. g. 12. jūlija spriedumu akc. sab. „Okeans” prasībā pret centrālo savienību „Konzums” un Latvijas patērētāju biedrību savienību, summā Ls 16.312,62 nomas parāda par nekustamu īpašumu, un akc. sab. „Okeans” likvidācijā pilnvarnieka paskaidrojums. (L. № 111.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors O. Ozoliņš; referē senātors R. Alksnis.

Senāts a t r a d a: Tiesu palāta, pievienojoties apgabaltiesas sprieduma motīviem, apmierinājusi prasību aiz tā iemesla, ka atbildētājas izlietojušās iznomāto objektu pēc noslēgtā nomas līguma termiņa noteicējuma, un tā kā šai gadījumā starp kontrahentiem nekas par nomas maksu uz turpmāko laiku nav ticis norunāts, tad partu attiecības esot apspriežamas un nosakāmas pēc agrākiem līguma noteikumiem. Sāds tiesu palātas uzskats atzīstams par pareizu. Pēc nomas līguma termiņa noteicējuma atbildētājas ir talak izlietojušas to pašu nomas objektu un par to ir maksāta arī tā pati nomas nauda. No šāda faktiskā stāvokļa Tiesu palāta varēja secināt, ka ar to ir notikusi partu starpā vienošanās par nomas līguma turpināšanu uz agrākiem noteikumiem (CL 4039. p.), jo pēc Tiesu palātas konstatējuma nav pierādīts, ka pēc līguma izbeigšanās starp partiem būtu notikusi kāda cita vienošanās par objekta nomu. Ar to atkrit visi atbil-

dētāju paskaidrojumi viņu kasācijas sūdzības 3. punktā, ar kuriem tās cenšas pierādīt, ka konkrētā gadījumā nomas līguma tālāka pastāvēšana uz agrākiem noteikumiem nevarējusi notikt tāpēc, ka līgumā bijis paredzēts, kas tas izbeidzas bez uzteikšanas. Tāpat nepamatots ir atbildētāju aizrādījums, ka noticis nomas līguma pārjaunojums (novatio), jo šai ziņā Tiesu palāta nākusi pie kasācijas kārtībā nepārbaudāma atzinuma, ka līguma pārjaunojums nav noticis (sal. Sen. CKD 29/164). Atzīstot, ka arī pēc 1929. g. 1. septembra starp partiem pastāvējuši spēkā agrākie nomas līguma noteikumi, Tiesu palāta varēja uzlikt nomas samaksu abām atbildētājam solidāri (lig. 2. §). Tas vien, ka viena atbildētāja Latv. pat. biedrību savienība nav maksājusi nomas naudu pēc 1929. g. 1. septembra, neatsvabina to no līguma pildīšanas, jo par nomas samaksu atbild abas nomnieces solidāri (lig. 2. §). Tāpat nav nozīmes tam apstāklim, ka Latv. pat. biedrību savienība jau 1930. g. 1. decembrī atbrīvojusi nomas objektu un pēc tam to vairs nav lietojusi, jo ar 1930. g. 1. septembrī līgums no jauna stājies spēkā uz vienu gadu, t. i. līdz 1931. g. 1. septembrim. Nepamatots ir atbildētājas savienības „Konzums” aizrādījums, ka prasība pret to celta priekšlaicīgi, jo, kamēr tā atrodas zem administrācijas, pret to prasības nevar celt. Lik. par administrācijām (Lkr. 31/128, 33/94, 34/108) 15. p. (1931. g. red.), uz kuru atsaucas atbildētāja „Konzums”, noliedz vienīgi prasījumu reālizēšanu vispārējā kārtībā, bet nenoliedz celt prasības tiesā. Ar administrācijas nodibināšanu vienīgi aptur prasījuma piedzišanu (11., 12., 14. p. lik. par administrāciju), kādēļ ar vārdiem „prasījumus realizēt” jāsaprot vienīgi prasījumu piedzišana. Par pamatotu turpretim ir atzīstams atbildētājas savienības „Konzums” aizrādījums, ka Tiesu palāta bez pamatota iemesla piespriedusi no tās 3% līgumsodu par to laiku, kamēr sabiedr. „Konzums” atrodas zem administrācijas. Ar administrācijas nodibināšanu parādnieku uz laiku atsvabina no viņa kreditora prasījumu pildīšanas (11. un 14. p.), tādēļ arī nevar no parādnieka prasīt līgumsodu par to, ka viņš termiņā nepilda savas saistības.

Aiz norādītiem iemesliem Tiesu palātas spriedums daļā, ar kuŗu no atbildētājas centr. sav. „Konzums“ piespriests 3% līgumsods par nokavētiem maksājumiem par laiku no administrācijas nodibināšanas dienas, CPN 816. p. pārkāpuma dēļ nav uzturams spēkā, bet pārējā daļā atbildētāju kasācijas sūdzība kā nepamatota atraidāma.

Ievērojot sacīto, Senāts n o l e m a: Tiesu palātas 1934. g. 12. jūlija spriedumu daļā, ar kuŗu no atbildētājas Centrālās savienības „Konzums“ piespriests 3% līgumsods par nokavētiem maksājumiem par laiku no administrācijas nodibināšanas par Centrālo savienību „Konzums“, CPN 816. p. pārkāpuma dēļ atcelt un šo lietu nodot Tiesu palātai izspriešanai no jauna atceltā daļā citā tiesas sastāvā. Pārējā daļā Centrālās savienības „Konzums“ zem administrācijas un Latvijas patērētāju biedrību savienības kasācijas sūdzību uz CPN 907. p. pamata atstāt bez ievēribas.

20. 1936. g. 24. janvārī. Atbildētāju Indriķa, Nikolaja un Pēterļa Jansonu kasācijas sūdzība par Daugavpils apgabaltiesas 1934. g. 20./27. aprīļa spriedumu Pēterļa Krumiņa prasībā pret Indriķa Jāņa d. Jansona mantiniekiem: Indriķi, Nikolaju, Pēteri Jansoniem un Jēkabu Pauperi par Ls 273,66 piedzišanu. (L. № 116.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors A. Lēbers; referē senātors V. Bukovskis.

Senāts a t r a d a: Saskaņā ar Krustpils pagasta Zīlanu sādžas zemes sadalīšanas viēnsētās 1913. g. projektu prasītajam pienākas saņemt no atbildētājiem kā pabalstu pie ēku pārcelšanas 136,83 Kr. rbļ. Apgabaltiesa uz viņas spriedumā norādīto apsvērumu pamata atzinusi, ka Daugavpils apriņķa zemes ierīcības komitejas 1913. g. 26. oktobra / 16. novembra lēmumu, vai ar šo lēmumu apstiprināto zemes ierīcības projektu, kaut gan tas pamatots uz sādžas saimnieku vairākumu lēmumiem, tomēr nevar uzskatīt par līgumu, bet vienīgi par administratīvu aktu; ka 1923. g. 17. marta likumā par agrāko līgumu un parādu kārtošanu ir runa par p a r ā d i e m, kas cēlušies sakarā ar Krievijas vai Vācijas naudā noslēgtiem darījumiem. Minētā likumā

noteiktais spaidu kurss piemērojams vienīgi divpusīgiem darījumiem, t. i. tā sauc. parāda līgumiem (CL 3105. p.), bet nav attiecināms uz likumiskiem prasījumiem un prasījumiem, kas nodibināti ar valsts iestāžu administratīviem aktiem. Projektā noteiktie maksājumi domāti kā palīdzība naudā, pārceļot ēkas; ka šī palīdzība pēc apriņķa zemes ierīcības komitejas lēmumā izteiktā projekta 14. un 20. p. 2. d. izpratnes pienākas ēku pārcelšanas laikā, un tā kā ēkas, saskaņā ar Centrālās zemes ierīcības komitejas 1928. g. 20. jūnija projekta papildinājumiem, bija pārceļamas līdz 1930. g. 1. maijam, tad minētai palīdzībai jāatbilst 1930. g. 1. maija apstākļiem, t. i. projektā noteiktie maksājumi izpildāmi Latvijas valūtā ne pēc spaidu kursa, bet gan pēc to patiesās vērtības. Atbildētāju kasācijas sūdzība nepelina ievēribu. Senāts jau daudzās lietās (1930. g. 29. apr. № 660 — Kemnica lietā; 1927. g. 28. apr. № 111 — Pitka l.; 1925. g. 30. sept. № 97 — Lāciša l.) paskaidrojis, ka 1923. g. 17. marta likums jāiztulko visšaurākā nozīmē un ka šis likums paredz divpusīgus darījumus, t. i. tā saucamos parāda līgumus — Schuldverträge (CL 3105. p.), bet nekad neattiecas uz vienpusīgiem darījumiem. Šajā gadījumā, kā to arī apgabaltiesa aizrādījusi, Daugavpils apriņķa zemes ierīcības komitejas 1913. g. 26. oktobra / 16. novembra lēmums vai ar šo lēmumu apstiprinātais zemes ierīcības projekts, kaut gan pamatots uz sādžas saimnieku vairākuma lēmumiem, tomēr nav uzskatāms par divpusīgu darījumu un tādēļ arī uz to nav attiecināms 1923. g. 17. marta likums. Pretēji atbildētāju aizrādījumam viņu kasācijas sūdzībā — par vienpusīgu līgumu jāatzīst līgums, ar kuŗu tikai viena no pusēm uzņemas kādu saistību; par divpusīgu, turpretim, uzskatāms līgums, ar kuŗu abas puses uzņemas zināmas saistības (Sen. CKD 71/126, 788). Tādēļ arī vienas puses solījums (pollicitatio), ko pieņēmusi otra puse, atzīstams par vienpusīgu līgumu (sal. arī CL 2910., 3106. p.); šiem noteikumiem ir vispārēja nozīme, un tādēļ tie attiecināmi arī uz Latgali. Bet šajā lietā runa ir par divpusīgu darījumu, kas nesakrīt ar divpusīgu līgumu, jo divpusīgs da-

rījums var būt vienpusīgs līgums. Ka 1923. gada 17. marta likums nav attiecināms uz vienpusīgiem līgumiem, to neapstrīd paši atbildētāji kasācijas sūdzībā. Nepelna ievēribu arī atbildētāju aizrādījums, ka zemes ierīcības dalībnieku saistības uzskatāmas tikai par līguma saistībām. Kaut gan, kā to savos motīvos uzsvērusi arī apgabaltiesa, zemes ierīcības projektu pamatoja uz sadzās saimnieku vairākuma lēmumiem, tomēr šis projekts stājies spēkā tikai ar tā apstiprināšanu apr. zemes ierīcības komitejā (Zemes ierīcības nolik. 103. p.). Tādēļ apgabaltiesa varēja atzīt, ka šajā gadījumā esot jāievēro prasījums, kas pamatots uz valsts iestādes administratīvu aktu, kam nav piemērojams 1923. g. 17. marta likums. Atbildētāji kasācijas sūdzībā paši aizrāda, ka Latvijas Centrālā zemes ierīcības komiteja atzinusi, ka agrākais zemes ierīcības komitejas 1913. gada 26. okt. / 16. nov. lēmums, uz kuņu pamatota prasītāja prasība — stājies spēkā tikai 1926. g. 19. aprīlī, un jau tādēļ 1923. g. 17. marta likums nav piemērojams.

Atzīstot tādēļ, ka apgabaltiesa nav pārkāpusi kasācijas sūdzībā minētos likumus un ka tāpēc atbildētāju kasācijas sūdzība atraidāma, Senāts nolēmj: Indriķa, Nikolaja un Pēterā Jansonu kasācijas sūdzību uz CPN 283. p. pamata atstāt bez ievēribas.

21. 1936. g. 24. janvārī. Atbildētāja Jēkaba Brūmana kasācijas sūdzība par Liepājas apgabaltiesas 1934. g. 14. aprīļa spriedumu Matīsa Kampara prasībā pret Jēkabu Brūmani par Ls 289,35. (L. № 132.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors A. Lēbers; referē senātors V. Bukovskis.

Senāts atrada: Apgabaltiesa uz viņas spriedumā aprādīto apsvērumu, sevišķi uz nopratināto liecinieku liecību pamata konstatējusi, ka atbildētājs bijis prasītāja pusgraudnieks (to atzinis arī atbildētāja pilnvarnieks; L. 27. lpp.). Izejot no tā noteikuma, ka graudnieks atzīstams par vienkāršu strādnieku, kas savu atalgojumu saņem ne naudā, bet graudā iepriekš norunātā daļā no ražas, un ka atbildētājam, kā prasītāja kalpam, vajaga bez iebildumiem pildīt visus tos darbus, ko viņam darba de-

vējs uzdod, apgabaltiesa atzinusi, ka atbildētājs ir atbildīgs prasītāja priekšā par tiem izdevumiem, kas viņam, prasītājam, cēlušies sakarā ar liegšanos izpildīt zināmus darbus, kuņu veikšanai prasītājs bija spiests algot citus strādniekus. Atbildētāja kasācijas sūdzība ievērojama. Noteicot, ka graudnieks atzīstams par vienkāršu strādnieku, kas savu atalgojumu saņem graudā iepriekš norunātā daļā no ražas, apgabaltiesa nav ievērojusi, ka zināmos gadījumos, kā to arī paskaidrojis Senāts (Sen. CKD 22/14, 30 (kr. 14) 1930. g. № 341), — graudošanas līgums var pieņemt nomas līguma raksturu un nozīmi, ja graudnieks visu zemi apsēj ar savu sēklu, apstrādā visu zemi tikai ar savu inventāru un nomu atlīdzina naudas vietā ar zināmu daudzumu graudu, neatkarīgi no ienākuma (CL 4034. p.). Šajā gadījumā apgabaltiesa nav konstatējusi, kāds raksturs bijis noslēgtam partu starpā pusgraudnieka līgumam — vai atbildētājs apstrādājis visu prasītāja zemi ar savu inventāru un ar savu sēklu un tādēļ atzīstams par rentnieku - graudnieku, vai turpretim viņš pēc līguma izmantojis tikai prasītāja zemes vienu daļu ar prasītāja inventāru un atzīstams par vienkāršu kalpojumā izpildītāju. To neievērojot, apgabaltiesa pielaidusi motīvu nepilnību, pārkāpjot līdz ar to CPN 181. un 196. p. Atrodot tādēļ, ka jau šā pārkāpuma dēļ apgabaltiesas spriedums nav uzturāms spēkā, Senāts, nepārbaudot pārējos kasācijas iemeslus, nolēmj: Liepājas apgabaltiesas 1934. g. 14. aprīļa spriedumu CPN 181. un 196. p. pārkāpuma dēļ atcelt un lietu nodot tai pašai apgabaltiesai izspriešanai no jauna citā tiesnešu sastāvā.

22. 1936. g. 23. janvārī. Atbildētāja Hermaņa Radziņa kasācijas sūdzība par Rīgas apgabaltiesas 1934. g. 5./6. novembra spriedumu Pēterā Ruģena, Roberta Graudīņa, Ernesta Erīņa, Jāņa Kurļa, Kārļa Eiduka, Kārļa Reismaņa, Julija Eiduka, Teodora Niedres, Pēterā Ruģena, Eduarda Zariņa, Jāņa Rozenberga, Kristīnes Ermans, Mārča Zvirbulā, Jāņa Bērziņa un Mārča Kurļa prasībā pret Hermāni Radziņu par Ls 580,35 ar proc. un prasītāju Pēterā Ruģena u. c. paskaidrojums. (L. № 136.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors O. Ozoliņš; referē senātors F. Konradi.

Senāts atrada: Ja, kā tas paredzēts CL 4299. pantā, sabiedrības biedri lietu vešanu ir uzdevuši kādam no sava vidus, tad — kā pareizi atzinusi apgabaltiesa — biedrim-lietvedim jārikojas pēc pilnvarojuma liguma noteikumiem (Windscheid-Kipp, Lehrb. des Pandektenrechts 8. iz., II, 407. § 7. piez.). Konkrētā gadījumā partu starpā noslēgtās sabiedrības lietu vešana bija uzticēta atbildētājam, un tādēļ apgabaltiesa viņu pareizi atzinusi par sabiedrības biedru pilnvarnieku un tāpat pareizi atradusi, ka viņa atbildības apjomu nosaka CL 4375. pants, pēc kuŗa pilnvarniekam jāatbild par mazāko neuzmanību. Ar to atkrit visi kasācijas sūdzības iesniedzēja paskaidrojumi, kuŗos viņš mēģina pierādīt, ka apgabaltiesai konkrētā gadījumā bija jāpiemēro nevis CL 4375. p., bet gan 4278. p. Pēdējais pants neattiecas uz gadījumu, kad — kā konkrētā lietā — vienam biedrim bija uzdots sabiedrības lietu vešana, un kad ir piemērojams CL 4299. p. un līdz ar to arī 4375. p. Šā panta piemērošanas priekšnoteikumi ir nodibināti jau ar apgabaltiesas konstatētiem faktiem, ka atbildētājs, pretēji liguma noteikumiem, ir atļāvis naudu par kuļšanu iekasēt mašinistam un bez tam rīkojies neuzmanīgi. laikā neprasot no mašinista iekasēto naudu. Ar šādu rīcību atbildētājs neapšaubāmi ir pieļādis neuzmanību, un tādēļ apgabaltiesa pareizi atzinusi, ka viņam jāatbild par to, ka iekasēto naudu piesavinājis mašinists. Pretēji atbildētāja aizrādījumam, apgabaltiesai bija pietiekošs pamats atzīt, ka atbildētājs nav no mašinista laikā pieprasījis iekasēto naudu, jo pats atbildētājs paskaidrojis, ka norēķinu pieprasījis tikai decembrī (II, 75. o. p.), tā tad vairākus mēnešus pēc kuļšanas darbu beigšanas. Atbildētājs vēl apgalvo, it kā nopratinātie liecinieki esot apliecinājuši, ka kārtība, pēc kuŗas par kuļšanu maksāja mašinistam, esot pastāvējusi jau sen un ka prasītāji to esot zinājuši. kādēļ atbildētājs varot atsaukties uz CL 4282., 3303. p. Šis viņa aizrādījums nav ievērojams, jo nopratinātie liecinieki atbildētāja uzsvērtos apstākļus nav apliecinājuši. Atkrit, beidzot, arī atbildētāja

atsaukšanās uz sabiedrības 1931. g. 2. augusta protokolu, jo tas lietā neatrodas.

Atrodot tādēļ, ka atbildētāja kasācijas sūdzība kā nepamatota atraidāma, Senāts nolēma: Hermana Radziņa kasācijas sūdzību uz CPN 283. p. pamata atstāt bez ievēribas.

23. 1936. g. 21. februārī. Atbildētājs Veronikas Prancāns kasācijas sūdzība par Tiesu palātas 1934. g. 10. oktobra spriedumu Staņislava, Kristīnes un Annas Prancānu prasībā pret Veroniku Prancānu par mantošanas - īpašuma tiesību atzišanu uz nekustamu mantu. (L. Nē 143.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors A. Lēbers; referē senātors J. Grots.

Senāts atrada: Tiesu palāta, pievienodamās apgabaltiesas sprieduma motīviem, uz viņas spriedumā norādīto apsvērumu pamata, sevišķi ievērojusi nopratināto liecinieku liecības un konstatējusi, ka: 1) starp prāvniekiem pastāv strīds par īpašuma tiesībām uz viensētu; 2) viensēta ir 1906. g. mirušā Vincas Prancāna atstātais mantojums; 3) uz strīda zemes visu laiku, apmēram līdz sādžas sadalīšanas darbu uzsākšanai, dzīvojuši visi mirušā Vincas Prancāna mantinieki, to starpā arī prasītājas. Šādi tiesas konstatējumi attiecas uz lietas faktisko pusi, kas nav pārbaudāma kasācijas kārtībā. Pamatodamās uz saviem konstatējumiem, Tiesu palāta varēja atzīt, ka lieta piekrit civiltiesai un ka prasītājiem atzīstamas īpašuma tiesības uz strīdā esošo viensētu attiecīgās ideālās daļās. Pēc 1924. g. 2. oktobra noteikumiem par zemes ierīcību (Lkr. 24/157) 4. p., jautājumi, kas pēc būtības saistīti ar zemes ierīcību pēc zemes ierīcības lietas ierosināšanas šajos jautājumos ir izņemti no vispārējo tiesu kompetences un izšķirami tikai aprinķa un Centrālā zemes ierīcības komitejās. Šis noteikums, izņemot no tiesu kompetences ar zemes ierīcību saistītos strīdus, pēc sava satura un izpratnes neattiecas uz strīdu jautājumiem par īpašuma tiesībām, kas arī pēc minēto noteikumu izdošanas uz vispārējā pamata izšķirami tiesu iestādēs. Šo atzinumu pastiprina noteikumu 5. pants, kuŗā izteikts, ka strīdu jau-

21

tājumi par īpašuma tiesībām, kas izšķirami vispārējās tiesu iestādēs, neaptur uz šo noteikumu pamata izdarāmos zemes ierīcības darbus. Tā tad likums nav domājies izņemt no tiesu kompetences strīdus par īpašuma tiesībām uz zemēm, kas padotas 1924. g. 2. oktobra noteikumiem, bet nosaka tikai, ka šādu strīdu ierosināšana tiesu iestādēs nevar ietekmēt pašu ierīcību darbu pildīšanu (Sen. CKD kopsēdes 34/6). Konkrētā lietā starp prāvniekiem nav strīda par ierīcības darbu pareizu vai nepareizu izdarišanu, bet ir strīds tikai par to, vai no zemes ierīcības iestādēm viensētā izdalītā zeme atzīstama par prasītāju vai atbildētājas īpašumu. Saskaņā ar izteikto, šis strīds, kas pašu ierīcības darbu rezultātu nemaz neaizskar, izšķirams tiesu iestādēs, kā to pareizi atzinusi Tiesu palāta. Savu atzinumu, ka strīda zemi prasītāji valdījuši (pieņemot mantojumu), Tiesu palāta pamatojusi uz lietā iesniegtiem dokumentiem un liecinieku liecībām. Šāds atzinums attiecas uz lietas būtību, kas nav pārbaudāma kasācijas kārtībā. Ar to atkrit atbildētājas apsvērumi kasācijas sūdzībā, kur viņa no sava viedokļa kritizē pierādījumus un apstrīd Tiesu palātas atzinuma pareizību pēc būtības.

Atzīstot, ka Tiesu palāta nav pārkāpusi kasācijas sūdzībā minētos likumus un tādēļ kasācijas sūdzība atraidāma, Senāts nolēma: Veronikas Prancans kasācijas sūdzību uz CPN 907. p. pamata atstāt bez ievēribas.

24. 1936. g. 21. februārī. Atbildētājas Ārlietu ministrijas kasācijas sūdzība par Tiesu palātas 1934. g. 17. / 31. maija spriedumu Friča Granda prasībā pret Latvijas valsti, Ārlietu ministrijas personā, summā Ls 1410,67, par zaudējumu atlīdzību un prasītāja Friča Granda paskaidrojums. (L. № 152.)

Sēdi vada un referē priekšsēdētājs senators A. Lēbers.

Senāts atrada: Prasītājs lūdz piespriest viņam zaudējumus Ls 1.410,67 apmērā. Savu prasību prasītājs pamato uz to, ka atbildētāja piedzinusi neapstrīdamā kārtībā no viņa konsulārās nodevas norādītā apmērā un vērsusi piedziņu uz prasītāja sauszemes mantu (uz prasītāja

kapitālu bij. L. tirdzniecības-rūpniecības bankā); 2) ka prasītājs piedziņas laikā vairs neesot bijis kuģa rēderis, jo jau 1932. g. 19. janvārī esot kuģi pārdevis. Atbildētāja cēlusi noraidījumu pēc CPN 1. p. piez. un 675. p. 1. pk. (nevis piekritības strīdu, kā prasītājs nepareizi domā). Apgabaltiesa, kaut gan atzinusi noraidījumu par pamatotu, tomēr prasību atraidījusi uz CPN 680. p. pamata it kā jau izspriestu pēc būtības ar Senāta Administratīvā departamenta spriedumu. Tiesu palāta, atceļot apgabaltiesas spriedumu, atzinusi lietu par piekritošu civiltiesai un izspriedusi lietu pēc būtības, apmierinot prasību. Atbildētājas kasācijas sūdzība ievērojama. Prasītājs pareizi paskaidro, ka viņa prasība nav vēsta uz atbildētājas prasījuma par konsulāro nodevu piedzišanas atspēkošanu pēc būtības un ka jautājumi, ar kādu isti mantu rēders atbild par konsulāro nodevu un vai viņš nodevu piedzišanas laikā vēl bijis kuģa rēders, izšķirami vienīgi civiltiesā, bet nevis administratīvā kārtībā. Tomēr tiesa aprādītos jautājumus var izšķirt vienīgi tad, ja prasība taisni par to būtu celta. Rumā esošā gadījumā, turpretim, prasītājs prasa tieši „zaudējumus“ no atbildētājas, kas prasītājam it kā esot cēlušies sakarā ar konsulāro nodevu piedzišanu no viņa, it kā „nepareizā atbildētāja“. Šajā ziņā apgabaltiesa pareizi sava sprieduma motīvos bija uzsvērusi, ka privātpersonai nav tiesības prasīt zaudējumu atlīdzību no administratīvās iestādes, kurās rīcības pareizību, piedzenot nodevas no tagadējā prasītāja kā nodevas atbildīgā maksātāja, jau atzinusi kompetenta administratīvā iestāde (Senāta Administratīvais departaments). Istenībā lieta būtu piekritusi civiltiesai vienīgi tad, ja prasītājs būtu celis nevis prasību par zaudējumu atlīdzību, bet gan intervencijas prasību, kurā lūdzis tiesu atzīt, ka par minēto konsulāro nodevu samaksu prasītājs neatbild ar savu sauszemes mantu (viņa kapitālu minētā bankā), ka minētā manta atsvabināma no piedziņas un ka atbildētājas piedzītā summa atmaksājama prasītājam. Vienīgi šādā formulējumā prasība piekristu civiltiesas izspriešanai, pie kam tad civiltiesai būtu arī jāizšķir jautājums, vai un cik tālu būtu apmierināms šāds

prasības otrais petitums, ievērojot atbildētājas varbūtējo kompensācijas ierunu sakarā ar jautājumiem, no vienas puses, no kāda laika momenta izcēlies atbildētāja nodevas samaksas prasījums un, no otras puses, kad prasītāja īpašuma tiesības uz kuģi pārgājušas kuģa pircējam. Katrā ziņā prasība savā tagadējā formulējumā, t. i. kā prasība, kas tieši vērsta pret konsularo nodevu piedzinēju, kā valsts varas nesēju, par zaudējumiem, kas prasītājam cēlušies ar nodevu piedzišanu, nepiekrīt civiltiesai, bet celama tikai administratīvā, t. i. instanču kārtībā. Tiešā zaudējumu prasība būtu celama tikai pret atsevišķām vainīgām amatpersonām (sk. prof. Bukovska CPN mācības grāmatas 133. §, 553., 554. lpp.), bet nevis pret administratīvām iestādēm. Prasītāja norādītā Senāta CKD lietā (34/447) prasība celta taisni kā intervencijas, bet ne kā zaudējumu atlīdzības prasība.

Aiz norādītiem iemesliem atrodot, ka tagadējā lieta civiltiesai nepiekrīt un ka tāpēc Tiesu palātai lieta bija jāizbeidz un ka Tiesu palāta, izspriežot civiltiesai nepiekrītošu lietu, pārkāpusi CPN I. p. 1. piez., 816. p., kādēļ viņas spriedums atcelams. Senāts nolēmj: Tiesu palātas 1934. g. 17./31. maija spriedumu CPN I. p. 1. piez., 816. p. pārkāpumu dēļ atceļt un lietu nodot Tiesu palātai izspriešanai no jauna citā tiesas sastāvā.

25. 1936. g. 24. janvārī. Atbildētājas Dzelzceļu virsvaldes kasācijas sūdzība par Tiesu palātas 1934. g. 12. jūlija spriedumu Baltijas - Krievijas transporta un preču noliktavas akc. sab. „Baltrustra“ prasībā pret Dzelzceļu virsvaldi, summā Ls 1210 zaudējumu atlīdzības. (L. № 169.)

Sēdi vada un referē priekšsēdētājs senātors A. Lēbers.

Senāts atrada: Tiesu palāta, pievienojoties apgabaltiesas sprieduma motīviem, konstatējusi, ka Polijas preču zīmē nav atzīmes par preču nekārtīgu stāvokli, ka preces pārkrautas Daugavpili citā vagonā un ka aktā, kas sarakstīts, pārkraujot preces Daugavpils I stacijā, nav nekādu atzīmju par preču bojājumiem. Šādi Tiesu palātas konstatējumi, kurus atbildē-

tāja nav apstrīdējusi, attiecas uz lietas faktisko pusi un nav pārbaudāmi kasācijas kārtībā. No šādiem saviem konstatējumiem Tiesu palāta varēja atzīt, ka preces to pārkraušanas laikā Daugavpili nav bijušas sabojātas un ka tāpēc, ja preces izkraušanas laikā Polijas dzelzceļos nosūtīšanas stacijā arī būtu bijušas apsnigušas, nav pierādīts, ka šis apstāklis būtu bijis par cēloni tam, ka daļa līnu sabojāta. Šādos apstākļos Tiesu palātai bija pietiekošs iemesls noraidīt atbildētājas lūgumu nopratināt liecinieku par to, ka preces tikušas nosūtīšanas stacijā iekrautas apsnigušas un apledojušas. Senāts, pašas atbildētājas — norakstā — iesniegtā spriedumā (34/145) noteikti uzsvēra, ka „no tā vien, ka preču zīme nav publisks akts un tās satura atspēkošanai būtu pielaižami liecinieku izteicieni, vēl neizriet, ka ar liecinieku liecībām varētu nodibināt arī tādus apstākļus, kuŗu konstatēšanai likums paredz formālus aktus“. Saskaņā ar Bernes konvencijas (Lkr. 26/74) C. I. M. 12. p. 1. §, dzelzceļam, pieņemot pārvadāšanai preces ar acimredzamām bojājuma pazīmēm, ir tiesība prasīt, lai preču stāvokli preču zīmē īpaši atzīmē. Tā tad, ja preču zīmē tādas atzīmes nav, tad dzelzceļam nav tiesības vispār atsaukties uz to, ka preces to izkraušanas laikā bijušas sabojātas. Saskaņā ar Bernes konvencijas 26. p. 1. §, dzelzceļš, kas pieņēmis pārvadāšanai preci līdz ar preču zīmi, atbild par pārvadāšanas izpildīšanu pa visu (nevis „isu“, kā kļūdaini teikts oriģinālā tekstā: „... le parcours total“) ceļu līdz preču izdošanai. Pretēji atbildētājas domām, taisni viņai bija jāpierāda, ka preču bojājumi cēlušies no tiem apstākļiem, par kuriem viņa lūgusi nopratināt lieciniekus, kad apstākļi, kā bojājuma cēloņa nozīme, — pēc Tiesu palātas konstatējuma — noteikti apgāzti ar minētiem 2 dokumentiem. Atbildētājas norādītais Bernes konvencijas 28. p. 1. § lit. „c“ nemaz neattiecas uz atbildētājas paskaidrojumu, it kā pierādījuma nasta gulstoties uz prasītāju. Lieta nemaz negrozās ap nedrošību, kas saistīta ar preču iekraušanu vai izkraušanu, kuŗas būtu iekrāvis nosūtītājs vai izkrāvis saņēmējs pēc tarifu noteikumiem vai preču zīmē uzrādītās vienošanās.

Aiz norādītiem iemesliem atrodot, ka Tiesu palāta nav pārkāpusi likumu, kādēļ atbildētājas kasācijas sūdzība atraidāma. Senāts nolēmj: Dzelzceļu virsvaldes kasācijas sūdzību uz CPN 907. p. pamata atstāt bez ievēribas.

26. 1936. g. 19. februārī. Jaunaucē krājaizdevu sabiedrības kasācijas sūdzība par Tiesu palātas 1934. g. 8. oktobra lēmumu lietā par Karļa Matlava Jelgavas apr. Jaunaucē pag. „Sodnieku” māju ar hip. 4455. num. subhastāciju, un Latvijas bankas paskaidrojums. (L. № 236.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors O. Ozoliņš; referē senātors A. Lēbers.

Senāts atrada: Tiesu palāta konstatējusi un sūdzētāja nenoliedz, ka: 1) atzīme par sūdzētājas Ls 1000,— lielā prasījuma nodrošināšanu ierakstīta uz runā esošās nekustamās mantas zemes grāmatu reģistra folijas 4. d. 1. sl. 1926. g. 19. novembrī; 2) ka minētā nekustamā manta 1934. g. 7. februārī pārdota izsolē; 3) ka hipotēka par to pašu prasījumu, norādītās atzīmes vietā, tikusi sūdzētājai apstiprināta tikai 1934. g. 7. aprīlī, t. i. tikai pēc tam, kad nekustamā manta bijusi pārdota izsolē. Šādos apstākļos Tiesu palāta precīzi atzinusi, ka hipotēkas priekšrocību var ņemt vērā tikai no tās ierakstīšanas dienas zemes grāmatu reģistrā, t. i. tikai no 1934. g. 7. aprīļa, t. i. tikai pēc tās hipotēkas, kas jau 1926. g. 4. decembrī uz obligācijas pamata tikusi apstiprināta Ls 20.000,— apmērā; minēto obligāciju ieguvusi Latvijas banka. Senāts jau paskaidrojis, ka ja līdz imobilijai pārdošanai izsolē atzīme nav atvietota ar attiecīgo hipotēku, prasījums, kas iepriekš bijis nodrošināts ar atzīni, nebauda CPN 1358. p. 6. pk. paredzēto priekšrocību. Saskaņā ar šo, 1358. p. 2. d. arī noteikti paredz, ka „pēc tam atlikums izlietojams pārējo prasījumu nodrošināšanai vai apmierināšanai pēc viņu samērības”. Ka atzīme, kā tāda, nenodibina priekšrocību un tā tad nepārvērš ar to nodrošināto chirogrāfisko prasījumu par hipotēku, un nenodibina šim prasījumam par labu kādu priekšrocību vai prioritāti, atzīst arī literatūra (sk. Sen. CKD 34/1493; 35/1209).

Aiz norādītiem iemesliem atrodot, ka Tiesu palāta nav pārkāpusi likumu un ka tāpēc sūdzētājas kasācijas sūdzība atraidāma. Senāts nolēmj: Jaunaucē krājaizdevu sabiedrības kasācijas sūdzību uz CPN 907. p. pamata atstāt bez ievēribas.

27. 1936. g. 21. februārī. Prasītāju Icika Aronsona un Zalmaņa Gureviča, tirg. firmā „I. Aronsons un Z. Gurevičs”, kasācijas sūdzība par Tiesu palātas 1934. g. 22. oktobra spriedumu Icika Aronsona un Zalmaņa Gureviča, firmā „I. Aronsons un Z. Gurevičs” prasībā pret Dzelzceļu virsvaldi un cit. summā Ls 2711,18 zaudējumu atlīdzības dēļ par sadegušiem koku materiāliem un atbildētāju Jāņa Kalniņa un Dzelzceļu virsvaldes paskaidrojums. (L. № 278.)

Sēdi vada un referē priekšsēdētāja v. senātors A. Lēbers.

Senāts atrada: Prasītāji savu prasību cēlušī solidāri pret abiem atbildētājiem. Savu prasību pret Dzelzceļu prasītājs pamato uz Dzelzc. lik. 155. p. (Lkr. 27/127). Šajā ziņā apgabaltiesa, kuŗas motīviem pievienojusies Tiesu palāta, pareizi aizrāda, ka 155. p. mērķis ir atsvabināt dzelzceļu no atbildības par varbūtējiem ugunsgrēka vai citiem zaudējumiem, kas rastos šā iemesla dēļ, ja pārkāpti 155. p. paredzētie nosacījumi (155. p. 2. d.). Pēc 155. p. zemju īpašnieki, kuŗu īpašumu robežas saietas ar dzelzceļu teritoriju, nevar celt zaudējumu atlīdzības prasījumu pret dzelzceļu, ja sakarā ar dzelzceļu ekspluatāciju izceltos ugunsgrēks uz dzelzceļa teritorijas un no tā minētie zemju īpašnieki ciestu zaudējumus savā īpašumā. Runā esošā gadījumā ugunsgrēks vispār nebija izcēlies dzelzceļa darbības (ekspluatācijas) lauka robežās, it kā sakarā ar kādu notikumu, kas būtu pierakstāms dzelzceļa vainai; uz šādu vainu vien (bet nevis uz vedumligumu) prasītājs būtu varējis pamatot savu tagadējo prasību. Ja nu, kā Tiesu palāta konstatējusi un prasītāji nenoliedz, ugunsgrēks izcēlies nevis uz dzelzceļa, ekspluatācijas lauka, bet uz atbildētāja Kalniņa ieņemtās teritorijas, tad, kā Dzelzceļu virsvalde (II. 11) pa-

reizi aizrāda, viņa būtu atbildīga prasītājiem tikai tad, ja no dzelzceļa lokomotīves dzirkstelēm būtu aizdegušies Kalniņa materiāli un no tiem uguns būtu pārnākusi uz prasītāju materiāliem. Bet taisni šādi apstākļi lietā nav konstatēti. Prasītāji nenorāda pamatu, kādēļ dzelzceļš būtu atbildīgs par ugunsgrēka sekām, kas izcēlies uz Kalniņa ienemtās teritorijas. Ja arī, kā minēts virskomisijas atzinumā (apgabalt. akts № 1226, 32. lpp.), Kalniņa koku zāgētava apdraudētu pārējos dzelzceļu nomas laukumus ugunsdrošības ziņā, tad no tā vēl neizriet taisni dzelzceļa atbildība prasītājiem par ugunsgrēku, kas izcēlies Kalniņa zāgētava. Atrodot virskomisijas atzinumu par nenozīmīgu norādītā jautājumā, Tiesu palātai nebija vajadzības ievērot prasītāju lūgumu pieprasīt no Dzelzceļu virsvaldes „visus administratīvās izmeklēšanas aktus, kuŗi nodereja virskomisijai kā materiāli viņas atzinumam“. Tāpēc Tiesu palātai bija pietiekošs iemesls atzīt prasību pret Dzelzceļu virsvaldi par nepamatotu. Tāpat Tiesu palāta, pievienojoties apgabaltiesas sprieduma motīviem, atzinusi, ka ugunsgrēks Kalniņa koku zāgētavā izcēlies bez viņa vainas. Šāds Tiesu palātas atzinums nav kasācijas kārtībā pārbaudāms. Izejot no šā sava atzinuma, Tiesu palāta varēja arī atzīt, ka Kalniņš nav vainojams zaudējumu nodarīšanā prasītājiem, jo atbildību par zaudējumiem var prasīt tikai no vainīga (C.I. 3284., 3440., 3444. p.). Konstatējot, ka Kalniņa nolaidība nav šajā lietā pierādīta, Tiesu palāta jau tāpēc vien vareja neapstāties pie nomas līguma 13. § satura un nozīmes runā esošā lietā.

Aiz norādītiem iemesliem atrodot, ka Tiesu palāta nav likumu parkapusi, un ka tādēļ prasītāju kasācijas sūdzība atraidāma, Senāts nolēma: Icaika Aronsona un Zalmaja Gureviča, tirg. firmā „I. Aronsons un Z. Gurevičs“, kasācijas sūdzību uz CPN 907. p. pamata atstāt bez ievēribas.

28. 1936. g. 21. februārī. Augusta Bērzīņa kasācijas sūdzība par Tiesu palātas 1935. g. 10. janvāra lēmumu Ādolfā Andersona prasībā pret Rīgas namu īpašnieku krājaizdevu sabiedrību, summā Ls 50.000, par īpašuma tiesībām uz 5 obligācijām un

to izdošanu un Rīgas namīpašnieku krājaizdevu sabiedrības paskaidrojums. (L. № 311.)

Sēdi vada un referē priekšsēdētāja v. senātors A. Lēbers.

Senāts a t r a d a: Senātam jāizšķir jautājums, vai blakus intervencija (CPN 763. p.) pielaižama pēc tam kad a b i partī kopējā lūgumā pirmā instancē lūguši tiesu: „sakarā ar panākto starp viņiem vienošanos, prasības lietu izbeigt uz visiem laikiem“, ja pie tam partu paraksti uz lūguma tikuši notāriāli apliecināti. Jautājums izšķirams atraidoši. Prasītājs var kuŗā katrā laikā atteikties no savas prasības un lūgt prasības lietu izbeigt uz visiem laikiem. Ja šādam lūgumam piekrit atbildētājs, tad, no vienas puses, atbildētājs nevar prasīt lietas caurlūkošanu pēc būtības (Sen. CKJ) spried. krāj. 22/9), un, no otras puses, prasītājs nevar vairs no šā sava lūguma atkāpties un nevar vairs šo savu lūgumu atsaukt vai panākt tā atstāšanu bez caurlūkošanas. Tā tad, abiem partiem kopā iesniedzot minēto lūgumu par prasības lietas izbeigšanu uz visiem laikiem, lieta atzistama par galīgi izbeidzamu. Tāpēc arī nevienš no partiem šo lietu nevar vairs atjaunot un vispār nevar vairs dot nekādus paskaidrojumus pēc lietas būtības; arī tiesa lietu pēc būtības nekad vairs nevar lūkot cauri un nekāds tiesas spriedums nav vairs domājams un pielaižams, jo procesa jeb strīda vairs nav. Šādos apstākļos nav vairs vietas blakus intervencijai. Blakus intervencijas mērķis un nozīme izpaužas tā parta atbalstā, kuŗa pusē blakus-intervenients vēlas iestāties procesā, un kuŗa pusē blakus-intervenients ierauga vislabāko iespēju aizstāvēt savas intereses. Ja nu paši partī kopā lūguši prasības lietu izbeigt uz visiem laikiem, tad īstenībā nav vairs prasības lietas, nav vairs arī partu, nav vairs iedz prasītāja, kas vēlētos panākt savu tiesību atzīšanu tiesas ceļā, un nav vairs atbildētāja, kas pretotos kādām prasītāja pretendētām tiesībām. Tā tad, trūkstot prasības lietai, trūkstot partiem, trūkstot strīdam, kas vēl būtu izšķirams tiesā, nav domājama arī blakus-intervencija. Blakus-intervencija prasa un paredz, ka pastāv vēl prasības lieta, process, strīds, ka ir vēl partī, t. j. prasītājs, kas uztur savu

prasību, un atbildētājs, kas šo pašu prasību apstrīd. Ja nu, blakus intervencijas pieteikšanas momentā, visu šādu blakus intervencijas priekšnoteikumu nav, tad tiesai blakusintervenienta lūgums jāatstāj bez caurlūkošanas, jo tāda intervencija izrādītos bez priekšmeta, un proti, pilnīgi neatkarīgi no tā, kā daļa parta pusē blakusintervenients domātu procesā iestāties. Ja nav prasītāja, tad nav arī vairs atbildētāja; ja nav vairs procesa, tad nevar arī procesā iestāties (sk. Kr. Sen. CKD 96/99, Malčinska 1., kur Kr. Senāts tieši uzsver, ka 3. personas stāvoklis dod iespēju viņai iestāties lietā „лишь до того времени, пока происходит на суде спор между двумя лицами, и безусловно лишает его этой возможности после того, как такой спор перестал существовать“). Tiesas lēmumam par lietas izbeigšanu sakarā un saskaņā ar partu kopējo lūgumu ir tikai formāla, deklarātīva, bet nevis konstitūtīva nozīme. Pie norādītā atzinuma jānāk, neatkarīgi no tā, vai runā esošo iesniegumu atzitu par vienkāršu kopīgu lūgumu par lietas izbeigšanu uz visiem laikiem, vai tieši par miera lūgumu, ievērojot šā iesnieguma ievada vārdus „sakarā ar panākto vienošanos“ (sk. arī Isačenko, Гражд. процесс 2. izd. 3. sēj. 778. lpp. XVII pie CPN 663. (tagad 763.) p.). Jo arī no šā viedokļa tiesas uzdevums ir vienīgi pārliecināties, vai parti labprātīgi vienojušies izlīgūt, un proti, konkrētā gadījumā jo vairāk tāpēc, ka partu paraksti uz izlīguma notāriāli apliecināti un iesniegumā nekādi sevišķi „izlīguma nosacījumi“ nav norādīti. Trešā persona sūdzētājs un kasācijas sūdzības iesniedzējs, atrod, ka tiesa, atstājot viņa lūgumu bez caurlūkošanas, esot atņēmusi viņam iespēju aizstāvēt savas tiesības un it sevišķi apgāzt partu izlīgumu, it kā noslēgtu mala fide in fraudem creditorum. Pretējā sūdzētāja domām, „apgāzt“ miera lūgumu sūdzētājs blakus intervencijas ceļā nekad nevar, jo blakusintervenients, dabiski, var tikai solidarizēties ar vienu no partijām, un proti, ar to partu, kuŗa pusē viņš iestājas. Ja turpretim sūdzētājs nodomājais apgāzt pašu izlīgumu kā tādu, it kā vērstu in fraudem creditorum, tad sūdzētājs to var panākt tikai ceļot pra-

sību pret abiem partijām kā izlīguma kontrahentiem. Bet arī principiālā intervencija konkrētā gadījumā, tagadējā procesuālā stāvoklī, nav iespējama aiz tiem pašiem jau norādītiem iemesliem, un proti, tāpēc, ka nav vairs ne prasības lietas (procesa), nedz partu, pret kuŗiem būtu celama CPN 765. p. paredzētā prasība, ar kuŗu vien principiālā intervencija būtu izdarāma. Sūdzētāja stāvoklis, arī lietas tagadējā stāvoklī, nemaz nav bez izejas, jo viņš vēl tagad var parastā prasības kārtībā celt patstāvīgu prasību pret abiem bijušiem partijām par izlīguma atzīšanu par nesaistošu sūdzētājam (sk. Sen. CKD 32/1784). Tiesu palātas aizrādījumam, ka apgabaltiesai neesot bijusi tiesība lietu izbeigt un reizē ar to nolemt sūdzētāja lūgumu atstāt bez caurskatīšanas un ka pirmajā lēmuma priekšlaicība sūdzētāja intereses „netangējot“, ir tikai blakus motīvu nozīme, un tāpēc tas nevar ietekmēt Tiesu palātas gala atzinuma pareizību par to, ka sūdzētāja lūgumu nav izskatījusi partu strīda atkrišanas dēļ.

Aiz norādītiem iemesliem atrodot, ka Tiesu palāta gala atzinumā nav likumu pārkāpusi un ka tādēļ sūdzētāja kasācijas sūdzība atraidāma, Senāts nolēmj: Augusta Bērziņa kasācijas sūdzību uz CPN 907. p. pamata atstāt bez ievēribas.

29. 1936. g. 20. februārī. Prasītāja Eduarda Troda kasācijas sūdzība par Rīgas apgabaltiesas 1934. g. 11. oktobra spriedumu Eduarda Troda prasībā pret Līnu Trods un Lauteres - Viesienes krājaizdevu sabiedrību par Ls 595 un Lauteres - Viesienes krājaizdevu sabiedrības paskaidrojums. (L. № 379.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors O. Ozoliņš; referē senātors F. Konradi.

Senāts atrada: Atrodot, ka, saskaņā ar CL 41., 53. un 55. p., ir prezumējams, ka sievas manta pa laulības laiku atrodas vīra pārvaldībā un lietošanā, pats kasācijas sūdzības iesniedzējs tomēr pielaiž, ka šo prezumciju var apgāzt, pierādot, ka vīrs ir atteicies no savām pārvaldības un lietošanas tiesībām uz sievas mantu. Konkrētā lietā apgabaltiesa, pamatojoties uz liecinie-

ka Akmentīna liecību, ir konstatējusi, ka prasītājs, atbildētājas Līnes Trods vīrs, nav pārņēmis savā pārvaldīšanā sievai piederošās mājas, kurās pārvalda un kurās rīkojas pati atbildētāja Līne Trods. Ar šādu konstatējumu prasītāja norādītā prezumcija ir uzskatāma par apgāztu, jo apgabaltiesas konstatētais faktiskais stāvoklis norāda uz to, ka vīrs nepārvalda sievas mantu. Kasācijas sūdzības iesniedzēja domas, ka vīram no pārvaldīšanas jāatteicas pozitīvi, neatrod pamatu likumā, ar kuŗa izpratni ir pilnīgi savienojams, ka vīrs no pārvaldīšanas atsakās klusējot. Apgabaltiesas aizrādījums, ka prasītājs skolas mācību brīvlaikā ieradies pie savas sievas un palīdzējis viņai apsaimniekot māju, neapgāz augšā norādīto apgabaltiesas konstatējumu, ka par maju isto pārvaldītāju un rīkotāju uzskatāma tikai atbildētāja Līne Trods.

Šādos lietas apstākļos apgabaltiesai bija likumīgs pamats atzīt, ka prasītājs nevar atsaukties uz CL 53. un 55. p., kas attiecas tikai uz vīra pārvaldīšanā esošo sievas mantu. Atrodot tādēļ, ka prasītāja kasācijas sūdzība kā nepamatota atraidāma. Senāts *n o l e m j*: Eduarda Troda kasācijas sūdzību uz CPN 283. p. pamata atstāt bez ievēribas.

30. 1936. g. 20. martā. Atbildētāja Morica G a v r o n s k a kasācijas sūdzība par Jelgavas apgabaltiesas 1935. g. 3. februāra spriedumu Otto Bērtaiša prasībā pret Moricu Gavronski par Ls 583,06, un prasītāja Otto Bērtaiša paskaidrojums. (L. № 417.)

Sēdi vada priekšsēdētāja v. senātors F. Konrads; referē senātors M. Čakste.

Senāts *a t r a d a*: Apgabaltiesa atsvabinājusi prasītāju no samaksas pēc runā esošā vekseļa, atzīstot, ka šim aktam nebija piešķirams vekseļa spēks aiz tā iemesla, ka tas nebija apmaksāts ar zīmognodevu. Apgabaltiesa atzinusi par pierādītu, ka vekseļa blankets šajā gadījumā bijis parakstīts 1907. gadā un ka paraksti bijuši doti uz bij. Krievijas vekselu papīra, kas bijis spēkā blanketa parakstīšanas laikā. Tādējādi apgabaltiesa ir konstatējusi apstākļus, no kuŗiem izriet, ka blanke-

ta parakstīšanas laikā zīmognodeva par vekseli bijusi samaksāta. Pretēji tādiem lietas apstākļiem, apgabaltiesa tomēr atzinusi, ka blanketa turētājam, kad viņš 1931./1932. gados to izpildījis ar tekstu, bija tā vētreiz jāapmaksā ar zīmognodevu. Apgabaltiesa pie tam atsauca uz 1920. g. 16. jūlija likumu (L.kr. 20/191), ar kuŗu Krievijas vekselu blanketi atzīti par nederīgiem. Pretēji apgabaltiesas domām, šis likums izņēmis no apgrozības vienīgi vēl neizlietos bij. Krievijas vekselu blanketus, bet tas ir atstājis pilnīgi neaizskārtus tos blanketus, kas jau pirms šā likuma izdošanas bija izrakstīti kā vekseli vai blanko vekseli. Zīmognodeva uz tādiem vekseliem vai blanko vekseliem bija samaksāta jau ar pašu blanketu un nekāda papildu apmaksā ar zīmognodevu nebija vajadzīga un bieži vien tā bija pat neiespējama. Tādēļ apgabaltiesas slēdziens, ka blanketa turētājam šajā gadījumā, kad viņš to aizpildījis ar tekstu, vekselis bijis vētreiz jāapmaksā ar zīmognodevu, nav atzīstams par pareizu. Apgabaltiesai šajā ziņā vajadzēja vienīgi pārbaudīt, vai vekselis ir apmaksāts ar zīmognodevu tādā apmērā un kārtībā, kādi pastāvēja vekseļa izdošanas laikā, par kuru ir atzīstams 1913. gada 3. janvāris, kad vekseli aizpildīja (Dr A. Lebers, Tirdzn. tiesību pārskats, 149. §, III). To nedarot, bet atzīstot, ka vekselis bija pie aizpildīšanas vētreiz jāapmaksā ar zīmognodevu, un tikai šī iemesla dēļ vien atsvabināt prasītāju no samaksas pēc vekseļa, apgabaltiesa ir pielaidusi motīvu nepareizību, pārkāpjot CPN 181. un 196. pantus. Šo likumu pārkāpumu dēļ apgabaltiesas spriedums nav atstājams spēkā, kādēļ Senāts *n o l e m j*: Jelgavas apgabaltiesas 1935. gada 8. februāra spriedumu CPN 181. un 196. pantu pārkāpumu dēļ atcelt un lietū nodot tai pašai apgabaltiesai izspriešanai no jauna citā tiesas sastāvā.

31. 1936. g. 20. februāri. Prasītājas slēgtās Latvijas mazsaimnieku savstarpējās apdrošināšanas biedrības likvidācijas komisijas kasācijas sūdzība par Rīgas apgabaltiesas 1935. g. 6. marta spriedumu slēgtās Latvijas mazsaimnieku savstarpējās apdrošināšanas biedrības likvidācijas

komisijas prasībā pret Eduardu Stirāju par Ls 200,— ar procentiem. (L. № 580.)

Sēdi vada priekšsēdētājs senātors O. Ozoliņš; referē senātors R. Alksnis.

Senāts atrada: Apgabaltiesa atraidījusi šo prasību aiz tā iemesla: 1) ka atbildētājs neesot atzīstams par slēgtās Latv. mazzaimnieku apdrošināšanas biedrības biedru tāpēc, ka viņš neesot iesniedzis pieteikumu par viņa uzņemšanu biedrībā, viņam neesot darīti zināmi b-bas statūti un ar to vien, ka atbildētājs pieteicis savas ēkas apdrošināšanai minētā biedrībā, viņš vēl neesot izteicis gribu iestāties par biedru apdrošināšanas biedrībā, kādēļ jāatzīst, ka biedrības valde viņu vienpusīgi uzņēmusi par savu biedru; un 2) ka arī pats prasījums par biedru papildu atbildību biedrības statūtu noteiktās robežās esot nelikumīgs, jo likvidācijas komisijai neesot tiesības lemt par biedru papildu atbildību, bet to varot darīt vienīgi biedru pilna sapulce. Ņākot pie slēdziena, ka atbildētājs vienpusīgi bez viņa vēlēšanās uzņemts par apdrošināšanas sabiedrības biedru, apgabaltiesa tomēr nav apsvērusi prasītājas aizrādījumu, ka atbildētājs, pieteicot savas ēkas apdrošināšanai, ir samaksājis Ls 2,— iestāšanās naudu. Šādu prasītājas aizrādījumu atbildētājs netika apstrīdējis, kādēļ apgabaltiesai vajadzēja apsvērt, vai, samaksājot Ls 2,— iestāšanās naudu, atbildētājs nav izteicis pozitīvi savu gribu un vēlēšanos, lai viņu uzņem par apdrošināšanas biedrības biedru. Tas vien, ka biedrs nav parakstījis statūtos paredzēto reversālu par viņa papildu atbildības apmēru, nedeva tiesai iemeslu secināt, ka viņš no jebkādas papildu atbildības par zaudējumiem būtu brīvs. Šai ziņā Senāts jau vairākkārt ir paskaidrojis, ka reversāla neparakstīšana vien neatsvabina biedru no papildu atbildības pēc biedrības statūtiem (sal. CKD 31/885 u. c.). No tā apstākļa vien, ka atbildētājs uzņemts par biedrības biedru vēlākā laikā, nekā viņš pieteicis apdrošināšanai savas ēkas, nevar secināt, ka Latv. mazzaimn. savstarpējā apdrošināšanas biedrība būtu apdrošinājusi nebiedru mantu, jo tādā gadījumā, ja pēc biedrības statūtiem varēja apdrošināt vienīgi biedru mantu, apdrošinājuma līgums būtu stājies spēkā tikai no tā laika, kad atbildētāju uz-

ņēma par biedrības biedru. Tādos apstākļos arī atkrit apgabaltiesas aizrādījums, ka atbildētāja pieteikums ēku apdrošināšanai nav uzskatāms par līdzvērtīgu lūgumam uzņemt viņu par biedru it kā tāpēc, ka savstarpējā apdrošināšanas biedrība būtu apdrošinājusi nobiedru mantu (sal. arī Sen. CKD 31/1082 — I, 7). Nepareizs ir apgabaltiesas uzskats arī tajā ziņā, ka slēgtās Latv. mazzaimnieku apdrošin. biedrības likvidācijas komisijai nebūtu tiesības lemt un noteikt biedru papildu atbildību. Saskaņā ar noteik. par kooperatīvu sabiedrību un to savienību likvidāciju pēc slēgšanas ar tiesas lēmumu (Lkr. 28/77) ieceltai likvidācijas komisijai ir tās pašas tiesības, kādas ir tām likvidācijas komisijām, kas rīkojas pie kooperatīvām sabiedrībām labprātīgi likvidējoties (Not. par koop. sab. un savienībām 47.—49. p., Lkr. 19/126). Kred. nolik. X sad. 136. p. piezīme uz konkrēto gadījumu nemaz neattiecas, jo šī piezīme nerunā par biedru atbildību likvidācijas gadījumā, un sabiedrības pilna sapulce ir sasaukama citam gadījumam, un proti, lai biedrība nebūtu jālikvidē labprātīgi vai arī piespiedu kārtībā, biedriem ir tiesība pilnsapulcē lemt par biedrības kapitāla papildināšanu Kred. nol. 118. p. 1. piezīmē paredzētā laikā un kārtībā. Bez tam atbildētājs, lietu caurskatot, neaizrādīja, ka prasītāja nebūtu kompetenta noteikt papildu atbildības apmēru, kādēļ tiesai ex officio nebija iemesla aizskart šo jautājumu. Beidzot apgabaltiesa vēl aizrāda, ka apdrošināšanas pieteikums esot iesniegts pavisam citai biedrībai, ne Latv. mazzaimn. apdrošināšanas biedrībai, bet gan Latv. mazzaimn. u g u n s apdrošināšanas biedrībai. Šo jautājumu apgabaltiesa pacēlusi tomēr pati bez kaut kāda norādījuma no atbildētāja puses, pretēji CPN 105. p. noteikumiem. Atsaucoties uz to, ka apdrošināšanas pieteikums iesniegts citai biedrībai, apgabaltiesa tomēr nav konstatējusi, vai tāda vispārī būtu pastāvējusi. Tādējādi apgabaltiesas spriedums CPN 105., 181. un 196. p. pākāpumu dēļ nav uzturams spēkā, kādēļ Senāts nolēma: Rīgas apgabaltiesas 1935. g. 6. marta spriedumu CPN 105., 181. un 196. p. pākāpumu dēļ atcelt un šo lietu nodot tai pašai tiesai izspriešanai no jauna citā tiesas sastāvā.